

Publicerad 8 nov 2004 17:40

Greta Forssell

Greta Forssell, född Leffler Född den 28 september 1908. Avled den 15 september 2004. Begravning hölls i Breviks kyrka på Lidingö den 8 oktober 2004 med samling av familjen. Gravsättning i Bolstad kyrka planeras försommaren 2005. Verksam huvudsakligen i Göteborg. Bosatt som pensionär i Vänersborg och de sista åren på Lidingö. Familjerötter och sommarhem i Bolstad socken, Dalsland. Släkt och vänner spridda över hela Sverige.

Greta Forssell gick bort den 15 september 2004, knappt två veckor före sin 96:e födelsedag den 28 september. Hon tynade långsamt bort de senaste månaderna pga en obotlig cancer, och fick utomordentligt god vård av familjen, hemtjänsten och ASIH. Hon led inte, var som alltid vid gott mod och tog emot besök i sitt vardagsrum med konversation på engelska så sent som två veckor innan hon gick bort stilla i sitt eget hem, just så som hon ville ha det.

Greta levde ett ovanligt långt, händelserikt och inflytelserikt liv.

TOLV ÅR GAMMAL blev hon påkörd av en bil och togs in på barnsjukhuset i Göteborg. Där genomförde chefskirurgen Sven Johansson Sveriges första stora leveroperation för att rädda livet på flickan. Han var ungarl och gick sedan hem till sin mamma och berättade om operationen: "Jag har gjort allt vad jag kan, men jag tror inte att hon överlever natten". Greta fick höra detta långt senare av sin moster, som var bästa vän med doktor Johanssons mamma. Hon överlevde i alla fall och läste själv i journalen på barnsjukhuset när hon auskulerade där ett par dar år 1940 att hon förlorat 400 ml blod och att levern var söndertrasad, nästan mitt itu.

Hon växte upp och fick högre utbildning liksom alla sina 16 kvinnliga kusiner, vilket var mycket ovanligt i början av 1900-talet. Greta var intresserad av medicin som ju räddat henne, men familjens pengar tröt så hon valde att bli tandläkare.

EFTER EN TIDS PRIVATPRAKTIK blev hon anställd av folktandvården i Göteborg, där hon specialiserade sig på behandling av särskolebarn. I denna praktik blev hon extra uppmärksam på fyra olika problem: 1) Genetiska skador 2) Förlossningsskador 3) Undernäring och 4) Infektionssjukdomar. Greta kom att få stort inflytande på tre av dessa fyra områden.

Förlossningsskador: Greta hade själv upplevt skillnaden i kvalitet mellan ett privat sjukhem när hon födde dottern Lena 1936 och när hon födde sonen Dag på allmänna BB 1940. 1941 skrev hon en kritisk insändare i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning om den usla allmänna förlossningsvården och riskerna för barnen. Ett par dagar senare svarade läkaren som var ansvarig för förlossningsvården i Göteborg och han höll med henne! Gretas artikel Nativitet, humanitet och förlossningsvård publicerades i Social-Medicinsk Tidskrift nr 8, 1944 (www.socialmedicinsktidskrift.se). Greta väntade sitt tredje barn, Margaretha, när manuset skulle granskas. Hon skickade sin man, civilingenjör Sigvard Forssell, i sitt ställe (han var fullt insatt i frågorna) för att redovisa för tidskriften vilken information artikeln var baserad på. Sigvard formulerade sedan Tio Punkter för förlossningsvård som blev en poster som klädde väggarna på alla Sveriges förlossningshem. Tidskriften Vi nr 32, 1944 publicerade dessutom Gretas artikel Svenska mödrar får dålig BB-vård. Under de omedelbart följande åren sjönk svensk barnadödlighet från 4 procent till 1 procent.

Undernärning: Greta följde med sin man på en utflykt till Oslo under en vecka sommaren 1939. Där "skubbade" Greta genast upp till Tandläkarhögskolan för att ta kontakt. Hon träffade chefen, Dr Toverud, och hans maka barnläkaren, docent Kirsten Utheim Toverud, som ledde en »helsestasjon» för mödrar och barn i Oslo där hon undervisade bland annat om hur man kan använda ogräs som molla, nässlor och diverse nyttiga växter. Greta var imponerad av att docent Toverud fått upp födelsevikten för ogifta mödrars barn till samma nivå som för välbärgade mödrar. Greta sög i sig näringslära som en svamp under denna vecka, något som hennes stora familj handgripligen upplevt under många decennier.

TILLBAKA I GÖTEBORG började Greta föreläsa om näringslära och vilken mat som var nyttig, bland annat på inbjudan av Harriet Lindahl, föreståndare för Göteborgs daghem. "Järn förekommer i naturen i form av färg. Se till att grönsakerna och maten ni serverar har färg!" Harriet köpte maten och kokerskor beredde den för daghemmens bespisning. Senare blev Greta uppringd av Harriet som berättade att en av de läkare som var med om årsundersökningarna av Göteborgs skolbarn hade ringt upp och frågat: "Vad gör ni som är annorlunda i år?" - "Vad menar du?" - "Jo, barnens blodvärden är markant högre i år än vad de var förra året."

Tidskriften Idun publicerade 1942 den första i en serie artiklar av Greta: Småbarnens konserverhylla - konservera med tanke på barnens behov.

SIGVARDS OCH GREAS HUSHÅLL växte till sex egna barn med hembiträden och i mitten av 50-talet dessutom vårdnaden om tre kusiner. Firma Nils W Englund - Frukt, grönsaker och potatis i parti - klassade hushållet som en liten speceributik och sålde frukt och grönsaker lådvis till "Firma Fru Forssell" med tio procents rabatt dessutom. Standardfrukost var stekt blodpudding med hemgjort lingonsylt. Syran i syltet hjälper till att lösgöra järnet i blodpuddingen. Det fanns alltid gott om mycket nyttig mat i hemmet, något som storfamiljen inklusive en mångfald kusiner och hedersbarn haft stor glädje av. Dessa matvanor bidrog säkert till Gretas egen vigör och hälsa upp i hög ålder. När hon undersöktes i somras deklarerade hon stolt för läkaren att hon tog inga mediciner alls.

Under sina sista år blev Greta återigen uppmärksammas. DN skrev en fin artikel om dagens jubilar när Greta fyllde 90, och 2002/2003 gjorde Greta sina sista bidrag beträffande folkets hälsa.

INFEKTIONSSJUKDOMAR: Den 7 november 2002 dominerade Greta DN:s förstasida med ett porträtt som senare utvaldes som en av årets 40 bästa bilder. Bakgrunden var att ett par år tidigare hade Lancet publicerat en studie av en brittisk läkare som hävdade att vaccinationer orsakar autism. Denna auktoritativa artikel gjorde att många föräldrar i hela Europa vägrade att låta vaccinera sina barn. Danska forskare analyserade journalerna för över en halv miljon danska barn, varav 82 procent var vaccinerade och 18 procent icke. Studien visade att proportionen autism var densamma i båda grupperna. När DN presenterade denna studie intervjuade de Greta, som nu var en av de få personer i livet som hade erfarenhet av hur infektionssjukdomar härjade innan vacciner kom. I artikeln berättade Greta om hur hon upplevde att hennes klasskamrater i skolan både dog och blev krymplingar. Hennes särskolebarn var i många fall skadade av infektions-sjukdomarna. Vaccinet en välsignelse blev temat i bildtexten. DN:s journalist, Gunilla Eldh, berättade efteråt att barnvårdscentralen på Söder i Stockholm, bland andra, ringde och tackade för reportaget. Det gav dem god hjälp med ett verkligt problem. (Lancet har under 2004 officiellt tagit tillbaka och bett om ursäkt för att de publicerade artikeln. De hade inte klart för sig att den brittiske läkaren hade i uppdrag att hitta det samband han sade sig hitta).

*

* See sista sidan

Ett år senare, 95 fyllda, höll Greta ett drygt tio minuters anförande stående, talande fritt ur hjärtat, utan mikrofon om sina livserfarenheter inför 200 läkare och sköterskor under Smittskyddsinstitutets vaccinationsdag. Det blev stående applåd. Institutets tidskrift Smittskydd, nr 5/2003, gjorde sedan ett uppslag med en artikel om Greta: Obeskrivlig lättnad när vaccinerna kom!

Förläggare: 1996, vid 87 års ålder, gav Greta ut en fin barnbok Sköldpaddan som försvann. Bibliotekstjänstens recensioner jämförde den med en klassisk Elsa Beskow-bok, men den kommersiella framgången uteblev. Marknaden är ganska mättad och Greta och Sigvard hade väl inte kläm på marknadsföring. Boken är baserad på en händelse som familjen upplevde på sommarstället Slätten (en utgård på Öjared som numera är golfbana) 1954. De exemplar som finns kvar är nu mycket uppskattade av släktens barn, barnbarn och barnbarnsbarn.

GRETA SAKNAS NU AV EN STOR FAMILJ och otaliga mycket goda vänner. Hon har satt ett exempel för många med sin entusiasm, livsglädje, generositet och vilja att kämpa för vad hon tyckte var rätt och riktigt.

Släkt och vänner kan hitta bilder på Greta i olika åldrar på www.forssell.com under Greta och Sigvard.

Dag Forssell

DAGENS NYHETER.

TORSDAG 7 NOVEMBER 2002

www.dn.se

LÖSNUMMERPRIS 12:- TEL: 08-738 10 00

Priserna på hushållsel fortsätter att stiga

Elbolag varnar för fler kraftiga höjningar senare i vinter.

Ekonomi, C 1

Svenska Bostäder vill ha 150 kronor mer för trea

Men nivån på hyreskraven varierar mellan olika delar av Stockholm.

Stockholm, A 8

Länet lockar stockholmare

Stockholms stad tappar invånare till övriga Stockholms län bland annat på grund av bostadskrisen. Länet har den största folkökningen i Sverige.

Stockholm, A 10

Persson vill prata EMU-omröstning

Under onsdagens partiledardebatt inbjöd statsminister Göran Persson de övriga partiledarna till överläggning den 29 november. Persson vill diskutera en EMU-omröstning nästa år.

Politik, A 14

USA lanserar resolution om Irak

USA presenterade på onsdagen ett omarbetat förslag till ny FN-resolution om Irak. Med största sannolikhet kommer säkerhetsrådet att rösta om resolutionen i morgon, fredag. Enligt texten får Irak "en sista chans".

Utrikes, A16

Kultur

Vietnamesisk mat bäst på video

Mat är bäst på video. Det trendriktiga vietnamesiska köket upptäcker man bäst i videoutleten. Filmer som "Doften av grön papaya" och "När solen står som högst" är laddade med måltidsförberedelser och imaginära aromer. Läs tredje delen av kulturredaktionens serie "Matkultur".

Kultur, B 1

"Elektra" besöker flickornas fristad

Ibland är skolan den enda plats där unga flickor får lov att vistas utan uppsikt av far eller bröder. Därför skapades Projekt Elektra, som tar påsen "Elektra" till skolor och föreningar för att diskutera "hedersrelaterat förtryck". DN:s Pia Huss har sett föreställningen i Kurdiska riksförbundet i Nacka.

Kultur, B 3

Ekonomi

USA-ränta sänktes mer än väntat

Den amerikanska centralbanken Federal Reserve sänkte i går kväll styrräntan till rekordlåga 1,25 procent. Räntesänkningen var den tolfte på drygt ett år.

Ekonomi, C 1

"Bäst om Anders Igel går frivilligt"

Att Anders Igel avgår frivilligt ur Telia Soneras styrelse vore den lösning som ger minst antal tappade ansikten. Det skriver DN:s börskrönikör Bengt Carlsson i en analys. Samtidigt står det klart att avtalet mellan Telia och Sonera strider mot EU:s idéer om att förbättra styrelsearbetet.

Ekonomi, C 2

Sport

Rosenkvist räddade IFK Göteborg

Tomas Rosenkvist blev IFK Göteborgs räddande ängel mot Frölunda. Rosenkvist är fostrad i Frölunda. I den första kvalmatchen gjorde han IFK Göteborgs kvitteringsmål till 1-1.

Sport, C 16

Krafttag mot gendopning

Gendopning har skrivits in på nya dopningslistan som Internationella olympiska kommittén släppt. Ett bevis för att IOK fruktar ett missbruk av genetik.

Sport, C 16

DN.Bostad

Vad gör man åt galna grannar?

Vad kan man göra när grannen är galen och sprider skräck och sömnbriest i huset? När fallet bollas mellan hyresvärd, socialtjänst och polis. Problemet med psykiskt sjuka hyresgäster som stör grannarna har ökat märkbart sedan psykiatrivestern i mitten av 1990-talet.

Bostad, B 9

Ledare

»Bo Lundgren säger sig vilja bli de arbetandes talesman och hämtar inspiration från farfar som var fackföreningsman.«

Vaccin en välsignelse. Barntandläkare Greta Forsell hade hand om alla särskolebarn i Göteborg och hon minns med fasa den tid då mässling och andra barnsjukdomar härjade. Hon har svårt att förstå dem som väljer att inte vaccinera sina barn.

FOTO: SARA MAC KEY

Vaccin ger inte autism

Misstankarna om allvarliga risker med trippelvaccin för barn är ogrundade, visar stor studie.

DET KOMBINATIONSVACCIN mot mässling, påssjuka och röda hund som ges till barn orsakar inte autism visar den största undersökning som hittills gjorts i

ämnet. Över en halv miljon barn har ingått i den danska studien. Misstanken att MPR-vaccin skulle kunna orsaka autism väcktes av en brittisk barnläka-

re för fyra år sedan. Sedan dess har antalet barn som inte vaccinerats stigit kraftigt i Sverige. Barntandläkaren Greta Forsell, 94 år, minns hur det var

för, innan vaccinerarna kom. - Jag förstär inte hur folk vägar låta bli att vaccinera sina barn nu när möjligheten finns.

Sverige, A 6

EU stöder privat vinimport

VARJE SVENSK SKA kunna importera sitt vin själv. Regelen att beställningar måste gå genom Svenska vinimportörerna, som till

Smak av Italien

Det hälsar på Star Brode eters

Carlsson får spela alla roller

DE DAGLIGA INKÖPEN i livsmedelsaffären kan förvandlas till en allt annat än rutinmässig handling. Det skulle bli till en

Uppsagd lurad på pensionen

BARBRÖ LINNÉR känner sig grundlurad. Under alla år fick lönekraven stå tillbaka för

Tre gripna för spioneri på Ericsson

Misstanke om brott mot rikets säkerhet. Militära radarsystem möjligt mål.

TRE SVENSKA medborgare har gripits för grovt spioneri mot telekomjätten Ericsson. Hemlig information ska ha lämnats till en utländsk underrättelsetjänst. Ericsson och Säpo är mycket förtagna om detaljerna kring den känsliga affären.

De tre gripna, som är eller har varit anställda på Ericsson, är på sannolika skäl misstänkta för

grovt spioneri alternativt grovt företagsspioneri. Grovt spioneri är ett brott mot rikets säkerhet. Därför är det inte troligt att misstankarna handlar om att de ska ha lämnat ut uppgifter om Ericssons mobiltelefonsystem, utan det kan handla om att komma åt kunskap om Ericssons militära radarsystem.

Sverige, A 5

Hög SL-chef får sparken

"Klottrets fiende nummer ett" misstänks för att ha skaffat sig egen vinning vid upphandling.

KJELL HULTMAN, trygghetsansvarig på SL, har fått sparken. Han kommer att polisanmälas av SL:s styrelse för trohetsbrott mot huvudman och brott mot upphandlingsförfordningen. Det finns också misstankor om privatekonomisk vinning. Som anställd på SL:s kontraktshuset har Kjell Hultman tagit del av upphandlingen

av väktare och annan personal. Enligt uppgift har Kjell Hultman lämnat information som varit till skada för SL i det arbetet, och han har därmed kunnat göra egen ekonomisk vinning.

Kjell Hultman har utmålats som "Klottrets fiende nummer ett". Han har vid flera tillfällen utsatts för hot.

Stockholm, A 9

Upproret inom s sprider sig

DET INTERNA UPPRORET inom socialdemokratin fortsätter med nya turer. I dag angriper sju tunga socialdemokratiska kommunstyrelseordförande regeringens växande toppstyrning av kommunerna. Det grundlagsfästa kommunala självstyret har förvandlats till en kullis under Göran Perssons regeringstid, skriver de på DN Debatt.

Debatt, A 4

STATSMINISTER Göran Persson är mycket bekymrad över diskussionen om migrationsminister Jan O. Karlssons EU-pension och uppmannar honom att snabbt lösa frågan.

Politik, A 13

"Anorexi beror på samhället"

DET ÄR INTE idrottens fel att sportstjärnor drabbas av anorexi. Samhällets ideal ligger bakom.

Det säger flera av landets största stjärnor med anledning av att Tina Nordlund tvingats sluta med fotbollen.

- Jag vet många tjejer som tycker att de är fetta och gnäller på sig själva, säger fröidrottens Carolina Klüft.

- Det är ju det förvånande kvinnoidéets fel, inte tjejernas.

Tina Nordlunds sjukdom innebär att svensk damidrott har tappat fyra av sina största profiler på ett år.

Sport, C 15

Storseger för republikanerna

